

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

PRŮVODCE DOSTUPNOSTÍ

ČESKÉ REPUBLIKY, FINSKA, TURECKA A
VELKÉ BRITÁNIE

PRO HENDIKEPOVANÉ OBČANY

ÚVOD

Cíl průvodce

- Popsat dostupnost z vnějšího pohledu, z pohledu handicapovaných cestovatelů, kteří přijeli do cizí země a potřebují specifické informace o tom, jak si zorganizovat své cestovní plány
- Snížit obavy z cestování do zahraničí, které jsou spojeny s faktem, že je člověk postižený
- Dát praktické příklady a rady organizátorům cest do zahraničí, které mohou být užitečné při přípravě a organizaci samotné cesty
- Předvést zkušenosti našich studentů se zdravotním postižením, kteří zažili cestu do zahraničí

Komu je průvodce určen?

- fyzicky postiženým osobám či osobám s poruchami učení, které si přejí vycestovat do zahraničí.
- Dle stupně postižení se tito lidé mohou podílet na přípravě cesty, mohou vyhledávat informace nebo mohou jen zdůraznit své potřeby doprovázejícím lidem, kteří danou cestu organizují.

Projektoví partneři

The
Children's
Society

Tento průvodce je výstupem projektu “Speciální mobility rozšiřující zkušenosti hendikepovaných” (ÚSMĚV), který byl financován z programu Celoživotního učení - Grundtvig.

OBSAH

ÚVOD	1
CÍL PRŮVODCE	1
KOMU JE PRŮVODCE URČEN?	1
1. PRAKTICKÉ RADY PRO CESTY DO ZAHRANIČÍ	4
1.1 CESTOVÁNÍ	4
1.2 PŘÍPRAVA NA CESTU Z POHLEDU FYZICKY HANDICAPOVANÉHO ČLOVĚKA	6
1.3 PŘÍPRAVA NA CESTU Z POHLEDU ČLOVĚKA S PORUCHAMI UČENÍ	6
1.4 UBYTOVÁNÍ PRO FYZICKY HENDIKEPOVANÉ TURISTY	7
1.5 UBYTOVÁNÍ PRO OSOBY S PORUCHAMI UČENÍ	8
2. PRAKTICKÉ PŘÍKLADY PŘÍPRAVY PROGRAMU A DALŠÍCH MATERIÁLŮ PRO BEZPEČNÝ A PŘÍJEMNÝ POBYT V CIZÍ ZEMI	10
NA LETIŠTI	10
VOLNÝ ČAS	13
CO S SEBOU	14
HARMONOGRAM MÍTINGU	15
HODNOTÍCÍ DOTAZNÍK PŘED CESTOU	16
PŘÍPRAVA ZAVAZADEL NA CESTU	17
3. VŠEOBECNÝ POPIS DOSTUPNOSTI MÍST V ZEMÍCH A MĚSTECH Z POHLEDU NÁVŠTĚVNÍKŮ	20
3.1 Z POHLEDU FYZICKY HANDICAPOVANÝCH OSOB	20
3.2 Z POHLEDU OSOB S PORUCHAMI UČENÍ	25
4. ZÁŽITKY ZÁSTUPCŮ CÍLOVÉ SKUPINY – POZNÁMKY A REAKCE Z KAŽDÉ CESTY A PROJEKTOVÉHO MEETINGU	30
ANGLIE – YORK, LEEDS, LONDÝN:	30
FINSKO - HELSINKI:	31
ČESKÁ REPUBLIKA – PRAHA, OSTRAVA:	32
TURECKO – IZMIR, ISTANBUL:	33

1.
**Praktické
rady pro
cestování do
zahraničí**

1. Praktické rady pro cesty do zahraničí

Tato kapitola by Vám měla poskytnout informace o některých důležitých věcech, které je třeba promyslet před cestou – od klasických cestovně-organizačních témat k jemnějším, psychologickým, která jsou důležitá pro snížení obav cestujících. Následující kapitola by Vám také měla poskytnout praktické příklady jako nástroj pro jednodušší přípravu na cestu.

1.1 Cestování

Měli bychom klást větší pozornost přípravě cesty společně s handicapovaným člověkem z důvodu specifičnosti postižení. Je důležité zjistit:

- Jaká specifika se týkají daného handicapovaného člověka nebo celé skupiny?
- Které z těchto specifik mohou ovlivnit cestování (např. elektrický invalidní vozík s baterií)?
- Jaké potíže se během cesty mohou vyskytnout?
- Jaké jsou osobní obavy cestujících?

Chcete-li zajistit co nejpříjemnější cestu pro handicapovaného člověka, doporučujeme následující:

- Vyberte a naplánujte si cestu dopředu
- Důkladně si projděte cestovní plán, především s handicapovaným cestujícím. Můžete si také vytvořit ilustrovaný program cesty
- Naplánujte cestu tak, aby plně vyhovovala potřebám handicapovaného člověka nebo skupiny
- Promluvte si s handicapovanými cestujícími o možných obtížích během cesty a připravte je na vše, co by mohlo nastat
- Uspořádejte zkušební výlet na nejbližší letiště, tak aby si cestující mohli cestu předem vyzkoušet, např. Průchod pasovou kontrolou, ostrahou atd.

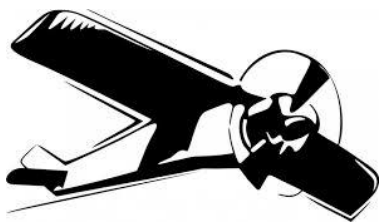
Místní doprava v domovské zemi

V domovské zemi existují různé typy místního transportu – auta, taxi, autobusy, tramvaje, vlaky, metro, ty obvykle dobře znáte. Pokud máte zkušenost s těmito dopravními prostředky, nemusíte tomuto tématu věnovat velkou pozornost. Bylo by vhodné zmapovat jakékoliv nové požadavky pro handicapované cestující od všech společností, které máte v plánu použít. Je dobré to udělat co nejdříve, protože původní plán se může měnit dle požadavků cestujících.

- Zkontrolujte, zda cestovní společnost působící na dané lince nemají žádné specifické požadavky, a pokud ano, včas je proveďte
- Informujte cestovní společnost o tom, že na jejich lince bude cestovat handicapovaný člověk/skupina a zajistěte všechny skutečnosti, které jsou touto cestovní společností požadovány.

Cesta letadlem do ciziny

Je mnoho různých leteckých společností létajících všude po světě. Pokud jde o transport handicapovaných, v poskytování služeb existují velké rozdíly.

Je důležité zjistit a zkontrolovat:

- Zda existuje limit pro počet handicapovaných na palubě
- Zda je stanoven limit pro různá vybavení (např. typ nebo váha vozíku)
- Zda požadují specifické informace ohledně postižení cestujících nebo zařízení, které s sebou budete mít na palubě

Pro zajištění bezpečné a pohodlné cesty letadlem doporučujeme:

- Zajistěte si letenky s předstihem
- Zkontrolujte, zda má cestovní agentura dostatek míst pro handicapované
- Zvolte takovou agenturu, která je ochotná s Vámi prodiskutovat Vaše potřeby ve Vašem mateřském jazyce (není jednoduché diskutovat o čemkoliv v cizím jazyce, i když ho umíte velmi dobře)
- Informujte cestovní agenturu o Vašich postiženích
- Poskytněte cestovní agentuře co nejvíce informací o zařízeních, které budete potřebovat během cesty
- Vezměte si s sebou veškeré materiály o Vašem zařízení (např. Manuál pro elektrický vozík)
- Nechte si před počátkem cesty potvrdit, že Vás letiště očekává a veškeré potřebné zařízení je na místě
- Připravte dobře handicapovaného člověka na cestu (např. je nemožné odskočit si během letu na toaletu)
- Pečlivě si projděte cestovní plán, obzvláště s lidmi s poruchami učení. Můžete si připravit ilustrovaný program cesty – od počátku cesty, během pobytu na letišti, zvládnutí cestovní strategie na letišti a detaily ohledně letu.

Místní doprava za hranicemi

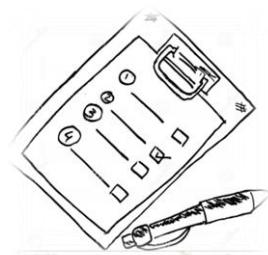
Místní doprava do hotelu nebo hostelu může záviset na příletu Vašeho letadla. V případě zpoždění, což bývá obvyklé, může být Váš cestovní plán v troskách. Obvykle bývá k dispozici více druhů dopravy pro cestu z letiště do města, nicméně ne všechny budou vyhovovat Vaším potřebám. Proto je velmi vhodné znát veškerá omezení a možnosti handicapovaných cestujících, abyste tak mohli zvolit vhodný typ přepravy. Například, pokud je handicapovaný schopen ujít aspoň krátkou vzdálenost, pak i standardní taxi by mohlo být řešením pro přepravu z letiště. Minibus je také možný, mívá ale strmější schody, což by mohlo představovat zásadní problém pro osoby s omezenou pohyblivostí. V případě handicapovaného člověka odkázaného na elektrický vozík se musíme poohlédnout po přepravním prostředku se zvedající se podlahou.

- Před cestou si udělejte čas a zjistěte si informace o místní dopravě (zda je vhodná i pro handicapované)
- Před odjezdem si vše dobře naplánujte
- Počítejte s variantou, že let může být opožděn, proto si vymyslete alternativní plán. Zjistěte si informace o transportu handicapovaných osob.

1.2 Příprava na cestu z pohledu fyzicky handicapovaného člověka

Jaké informace potřebují?

- Cíl cesty a jak dlouho cesta potrvá
- Detailní informace o změnách transportu během cesty
- Informace o místě a času odpočinku, informace o přístupných toaletách
- Informace o možnostech použití euro klíče pro otevření veřejných toalet na místech k tomu určených
- Informace o tom, kde se mohou zeptat na radu nebo požádat o pomoc
- Informace o rozdílnosti jazyků – jak se mohou dorozumět
- Důležitá telefonní čísla, která mohou potřebovat v případě pohotovosti
- Kde budou ubytováni (adresa hotelu a informace o přístupných místech v hotelu)
- Informace o místní měně a možnosti placení (hotově/kartou)

- Zkontrolujte si, kdy končí datum platnosti pasu a ostatních cestovních dokumentů
- Ověřte si, zda potřebujete víza do země, kam se chystáte vycestovat
- Zařídte si cestovní pojištění
- Zajistěte si veškerá potřebná telefonní čísla pro případ nouze (ztráta zavazadel, ukradené věci, zdravotní problémy)
- Postarejte se, abyste měli v příručním zavazadle veškeré léky a předpisy s sebou
- Zjistěte si, co všechno máte povoleno si vzít s sebou na palubu
- Zkontrolujte, zda je v zemi, do které cestujete změna času (např. Nutnost mít vízum)

Jaké bývají obavy?

- Během cesty se ztratí
- Nestihnou potřebný spoj
- Během cesty se vyskytnou potíže s přístupností určitých míst
- Během cesty bude problém najít vhodné toalety
- Nebudou schopni zvládat osobní hygienu během tak dlouhé cesty, např. dlouhý let bez možnosti navštívit toaletu
- Nebudou schopni se domluvit
- Budou mít hlad nebo žízeň

1.3 Příprava na cestu z pohledu člověka s poruchami učení

Jaké informace potřebují?

- Jaká je cílová destinace cesty a jaké dokumenty je třeba mít s sebou
- Detailní letové a cestovní informace
- Detailní a ilustrovaný program celé cesty, aby se mohli v klidu na cestu připravit
- Informace o asistentovi, který bude k dispozici během cesty a jakou podporu bude schopen poskytnout
- Informace o rozdílnosti jazyků – jak se mohou dorozumět
- Informace o důležitých telefonních číslech, které mohou potřebovat v případě pohotovosti
- Mobilní čísla všech účastníků zájezdu pro případ, že by se ztratili atd.

- Informace o ubytování: adresa, typ hotelu/pokoje atd.
- Co si s sebou zabalit: ilustrovaný seznam
- Informace o cestovním pojištění
- Veškeré informace o cestě poskytnuté studentům, rodičům a zájmové skupině
- Informace o počasí a výběru oblečení
- Informace o místním jídle/pití a národních rozličností
- Zabalit si čisté spodní prádlo, nejnnutnější toaletní potřeby (zkontrolujte, co si můžete s sebou vzít na palubu letadla) a léky do svého příručního zavazadla pro případ, že se let zpozdí/zruší

Všem cestujícím doporučujeme:

- Zkontrolujte platnost svého pasu nebo jiných cestovních dokladů
- Pro zajištění pojištění na cestu – pokud cestujete po Evropě, zažádejte o Evropskou zdravotní kartičku a tu si vezměte s sebou
- Postarejte se, abyste měli veškeré medikamenty a předpisy s sebou v příručním zavazadle
- Předem si zjistěte veškerá telefonní čísla dané země pro případ nouze (ztráta zavazadla, ukradené věci, zdravotní potíže)
- Vytiskněte letáček s kontaktními informacemi pro účastníky pro případ, že by se ztratili
- Nezapomeňte na důkladnou přípravu! Pečlivě se připravte na cestu s osobami s poruchami učení: vytvořte ilustrovaný informační program, ilustrovaný seznam věcí a projděte vše s účastníky zájezdu
- Připravte cestující na letištní procesy (bezpečnostní kontroly atd.)
- Naplánujte si dopředu volný čas
- Zkontrolujte, zda je v zemi, do které cestujete, jiné časové pásmo (např. nutnost mít víza)

Jaké bývají obavy?

- Během cesty se ztratí
- Nebudou schopni se domluvit a komunikovat v cizí řeči
- Jak si budou rozumět s lidmi s celou skupinou, se kterou cestují
- Jak budou zvládat platit cizí měnou
- Jak budou reagovat na nové prostředí a nové situace
- Onemocní
- Nebude jim chutnat místní jídlo
- Budou se nudit bez svých obvyklých nástrojů jako je televize, Xbox atd.
- Jak zvládnou situaci v případě krádeže nebo ztráty jejich osobních věcí (pas, peníze atd.)
- Jak zajistí speciální jídlo/pití pro ty, kteří mají speciální dietu

1.4 Ubytování pro fyzicky hendikepované turisty

Existuje několik důležitých pravidel pro ubytování osob se zdravotním postižením. Všechny dveře mají být dostatečně široké, aby jimi projel vozíček (60 cm široké dveře jsou obvykle dost pro ruční vozíky, pro elektronické vozíčkáře to musí být minimálně 90 cm). V ložnici musí být dostatek místa pro pohodlné otočení vozíku. Výška postele by měla postiženému umožnit pohodlně přesednout z vozíku na postel. Bezbariérová koupelna je velmi důležitá. Zkontrolujte, zda z koupelny nevedou schody a koupelna i toalety mají madla na chycení. Vše v koupelně by mělo být zvládnutelné z vozíku. Koupelna spolu s celým hotelovým/hostelovým pokojem by neměla mít žádné prahy. Pokud má, nebude to pro handicapovaného příjemné, nicméně pro většinu handicapovaných osob je tato překážka překonatelná.

1.5 Ubytování pro osoby s poruchami učení

Pokud cestujete s lidmi s poruchami učení, je důležité věnovat pozornost několika detailům týkajících se výběru ubytování. Když cestujete se skupinou studentů, kteří také mohou čelit i fyzickým výzvám, umístění hotelu hraje důležitou roli. Bylo by vhodné zvolit ubytování například v blízkosti transportu na letiště. Centrum města je vhodným místem pro cestování po okolí.

Hotelové/hostelové pokoje pro osoby s poruchami učení a jejich doprovod by měly být umístěny v ideálním případě vedle sebe, minimálně na stejném patře. Vyžádejte si to u obsluhy hotelu. Doprovodná osoba může takto asistovat při večerním ukládání a ranním vstávání. Cestující také mohou potřebovat pomoc s osobní hygienou.

Cestující mohou získat obavy nebo začít zmatkovat v novém prostředí. Přípravné aktivity jim mohou pomoci s adaptací v nové situaci. Doporučujeme, abyste společně pečlivě prostudovali celý cestovní plán před cestou a pokud bude třeba, ilustrovaný program mít připraven. V případě nečekané situace bude doprovodná osoba vědět, jak reagovat a bude připravena pomoci se se situací vyrovnat.

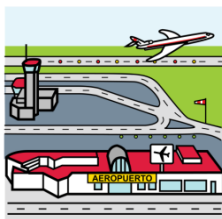
Zmatené a ustrašené chování, jako například při zamčení hotelových dveří nebo strachu ze senzoru pohybu jsou rovněž pečlivě zkoumány za účelem snížení stresu.

2. Praktické příklady přípravy programu a další materiály pro bezpečný a pohodlný pobyt v cizí zemi

2. Praktické příklady přípravy programu a dalších materiálů pro bezpečný a příjemný pobyt v cizí zemi

Na letišti

1. Kontrola pasu a

letenek

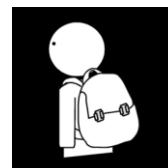
2. Položte zavazadla na

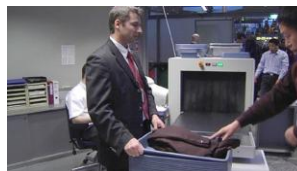
přepážku k odbavení

Obdržíte palubní lístek. Dobře si ho hlídejte!

Dobře hlídejte své příruční zavazadlo!

3. Bezpečnostní kontrola

- Čekejte, dokud na vás nepřijde řada. Zůstaňte klidní.

- Položte příruční zavazadlo do plastového boxu: batoh, bundu, opasek, tablet, počítač – budou zkontrolovány

- Projděte skrz bezpečnostní bránu. Zůstaňte v klidu!

- Pokud brána začne pípat, zastavte se, bezpečnostní pracovník vás zkontroluje kovovým detektorem. Zůstaňte v klidu!

- Když je kontrola hotová, projděte klidně skrz bránu a počkejte na své příruční zavazadlo, které k vám dorazí, jakmile je zkontrolováno

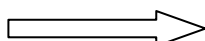
- Oblékněte si opasek a bundu. Doprovázející osoba vám v případě potřeby pomůže. Vezměte si s sebou své příruční zavazadlo.

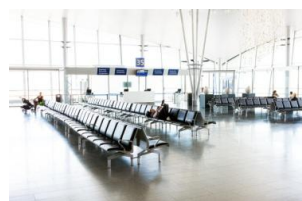
- Počkejte stranou na zbytek skupiny

4. Společně pokračujte k bráně

5. Před vstupem do letadla se posaďte a počkejte místnosti

v odletové

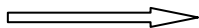
6. JAKMILE JE VYHLÁŠENO, ŽE ÚČASTNÍCI LETU MOHOU NASTOUPIT DO LETADLA, POSTAVTE SE DO ŘADY PRO KONTROLU PASU. PAS A PALUBNÍ LÍSTEK SI NECHTE PO RUCI!

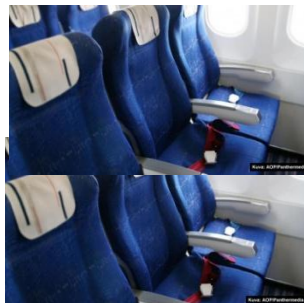
7. DEJTE PAS A PALUBNÍ LÍSTEK LETUŠCE. KLIDNĚ ČEKEJTE!

8. VEZMĚTE SI ZPĚT OD LETUŠKY PAS A PALUBNÍ LÍSTEK A POMALU POSTUPOUJDE DO LETADLA

9. JAKMILE JSTE NA PALUBĚ, NAJDETE SVÉ MÍSTO A SEDNĚTE SI. ČÍSLO VAŠEHO SEDADLA NAJDETE NA PALUBNÍM LÍSTKU

10. SVÉ PŘÍRUČNÍ ZAVAZADLO DEJTE DO UZAVÍRATELNÝCH VAŠÍ HLAVOU NEBO POD SEDADLO PŘED VÁMI

SKŘÍŇĚK NAS

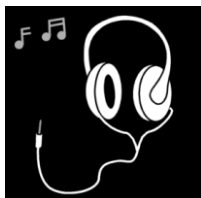
11. PŘEDEJTE DOPROVÁZEJÍCÍ OSOĚ SVŮJ PAS A PALUBNÍ VSTUPENKU

12. ZAPNĚTE SI

PÁSY

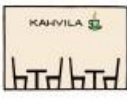

13. UŽIJTE SI LET!

Volný čas

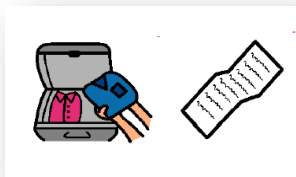
Mobilita:, datum:

Jméno _____

Co bys chtěl/a dělat ve svém volném čase?		V případě zájmu označte X
JÍT NAKUPOVAT		
NAVŠTÍVIT MUZEA		
PROJÍT SE MĚSTEM		
JÍT DO KAVÁRNY		
DIVADLO, OPERA, BALET, KONCERT		
PROHLÍDKA PAMÁTEK, NAPŘ. KOSTELA		

NAPIŠTE NEBO NAKRESLETE DALŠÍ MOŽNOSTI AKTIVIT A KTERÉ MÍSTO NAVŠTÍVIT:

Co s sebou

- SBALTE POUZE TOLIK OBLEČENÍ, KOLIK UNESETE

- PŘÍRUČNÍ ZAVAZADLA SI VEZMETE DO LETADLA

- KUFRY PŮJDOU DO ZAVAZADLOVÉHO PROSTORU

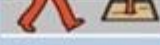

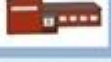

- NA ZAVAZADLA UVEĎTE SVÉ JMÉNO A ADRESU

 KUFR			
ŠAMPÓN A MÝDLO 	BALZÁM NA RTY 	ZUBNÍ PASTA KARTÁČEK 	DEODORANT
HŘEBEN 	PYŽAMO 	KALHOTY 	MIKINA / SVETR
SPODNÍ PRÁDLO 	PONOŽKY 	TRIČKO 	TRIČKO S DLOUHÝM RUKÁVEM

 PŘÍRUČNÍ ZAVAZADLA 			
CESTOVNÍ PAS 	PENĚŽENKA 	ŠVAČKA 	
LÉKY, RECEPT 	FOTOPARÁT, NABÍJEČKA 	NĚCO S SEBOU DO LETADLA KNIHA 	ŽVÝKAČKA
PONOŽKY A SPODNÍ PRÁDLO	ŠPUNTY DO UŠÍ, POKUD POTŘEBUJETE 	KAPESNÍKY 	MOBIL, NABÍJEČKA
POKUD CHCETE, SLUNEČNÍ BRÝLE 	SLUCHÁTKA, POKUD MÁTE 		

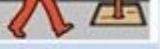

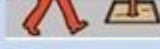

Harmonogram mítingu

		Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	
07:00		 					
08:00							
09:00		 					
10:00		 					
11:00		 					
12:00		 					
13:00			 				
14:00							

Rozvrh

Učitel: Jméno a telefonní číslo

Instruktor: Jméno a telefonní číslo

		Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	
15:00							
16:00		 					
17:00							
18:00						 	
19:00		 	 		 	 	
20:00				 			
21:00		 	 	 	 		
22:00						 	

Hodnotící dotazník před cestou

	Označte prosím X do políček ANO nebo NE dle výběru odpovědi	ANO	NE
1	Už jste někdy byli v cizině ?		
2	Letěli jste někdy letadlem ?		
3	Byli jste někdy na školním výletě se svým učitelem a spolužáky ?		
4	Bydleli jste někdy mimo svůj domov také v hotelu?		
5	Myslíte, že v zahraničí existuje podobná škola té Vaší ?		

6	Účastnili byste se rádi semináře podobného tomu ze zahraničí?
---	---

7	Jaká máte očekávání od cesty do zahraničí?
---	--

Příprava zavazadel na cestu

**Naučit se
připravit zavazadlo
NA CESTU**

**Budu
cestovat.....
Takže..., co
můžu udělat a na
co mám myslet?**

**Jaký typ zavazadla si
mám vzít?**

Abych se mohl/a rozhodnout... →
potřebuji vědět... →

Do jakého počasí jedu?

**Jakými dopravními
prostředky pojedu?**

Které oblečení si vezmu?

Musím vše dobře sbalit!

Když to nejde!

Když to jde!

**Prvním krokem je sbalit
hygienické potřeby do malých
tašek.**

**Musím si sbalit obě boty a/nebo
přezůvky.**

Vyberu si oblečení a dám si je do komínku na postel. Pak jej uložím do kufříku.

Seznam věcí...1,2,3

1. Hygienické potřeby a cennosti
2. Ručníky
3. Boty a přezůvky
4. Ponožky, spodní prádlo, pyžamo
5. Tepláky, blůzy, trička, mikiny, kraťasy
6. Šaty a kalhoty

3. Všeobecný popis dostupnosti míst v zemích a městech z pohledu návštěvníků

3. Všeobecný popis dostupnosti míst v zemích a městech z pohledu návštěvníků

Zjištění se týkají dostupnosti na základě našich zkušeností z navštívených měst, ne celé země.

3.1 Z pohledu fyzicky handicapovaných osob

Všeobecný přehled o přístupnosti míst v zemích můžeme rozdělit do těchto tří kategorií:

√ - přístupné s větším omezením (je potřeba asistence druhého člověka)

√√ - přístupné s menším omezením (handicapovaný je schopen se na místo dostat sám)

√√√ - plně přístupné

Ostrava, Praha Česká Republika	Helsinki Finsko	Izmir Turecko	York, Londýn Velká Británie
			
Pohyb venku (nižší chodníky)			
√√	√√√	√	√√
Obrubníky byly na některých místech vysoké. Dlážděné ulice.	Nižší chodníky, přístupné.	Žádné nižší chodníky; Je třeba pomoc ostatních. Přístup pro vozíky na hlavních chodnících. Středem chodníků vedl hmatový pás pro zrakově postižené, ten byl ale téměř rozbitý, takže chodci riskovali klopýtnutí/pád.	Pro vozíčkáře bylo problematické používat chodníky v Yorku, ne však v Londýně.
Dostupnost nakupování			
√ - √√	√ - √√	√√	√ - √√
Na předměstí je možno navštívit moderní obchodní centra, která jsme ale nenavštívili. (říká se o nich, že jsou dostupné)	Je zde množství moderních obchodů s vhodným přístupem a možností pohybu uvnitř.	Moderní obchody jsou lehce přístupné. Je zde mnoho venkovních obchodů, mnoho věcí je možno koupit přímo na ulici, proto není nutné řešit přístupy dovnitř obchodů.	Je zde mnoho moderních obchodů s vchody přístupnými pro handicapované, stejně tak jako uvnitř obchodů. Bylo jednoduché navštívit obchody v Yorku, kde vůbec nebyly schody. Na druhou stranu jsme viděli mnoho schodů v londýnských obchodech.
Tradiční, starší obchody v okolí hotelu měly všechny schody.	Staré tradiční obchody je problematické navštívit – obvykle mají schody	Starší obchody obvykle mají schody u vstupu - Je problematické se do nich dostat. Úzké ulice v oblasti trhů. Dlážděné ulice by také mohly představovat problém.	Staré tradiční obchody je obvykle problematické navštívit, protože mívají u vchodu schody.

Transport v dané zemi			
√ - √√	√√√	√	√√√
<p>Většina autobusů není s vozíčkem přístupná. Na jízdním řádu jsou uvedené spoje, které v určitý čas přijedou jako přístupné nízkopodlažní.</p> <p>Přístup do běžné tramvaje by pro člověka s pohybovými obtížemi či na vozíku byl problém. Na jízdním řádu si můžete vyhledat, kdy jedou nízkopodlažní tramvaje s rampou.</p> <p>Tramvaje jsou nebezpečné protože jsou velmi tiché.</p> <p>Na dlažebních kostkách může být problematické jít a vézt před sebou vozík.</p> <p>Je složité nastoupit do vlaku – je třeba požádat o povolení cesty daného poskytovatele služeb.</p> <p>Nádraží jsou složitá. V Praze a Ostravě bylo cestou na nástupiště mnoho schodů a žádné výtahy nebo eskalátory. Se zavadly to bylo náročné. Bylo dobré, že hlášení bylo jak v českém, tak v anglickém jazyce.</p>	<p>Tramvaje – každá tramvaj je dostupná, platby za přístup na nástupiště jsou ponížené.</p>	<p>Autobusy jsou přístupné vozíčkářům, nicméně nezastavovaly příliš blízko obrubníku. Trajekt byl také přístupný vozíčkářům.</p>	<p>Vlaky jsou perfektně organizované i pro vozíčkáře. Handicapovaný může přijít přímo na nástupiště a čeká na spoj jen o malou chvíli déle. K dispozici je mobilní rampa na nástupištích a ve vlacích. Zaměstanci nádraží pomohou handicapovanému dostat se do vlaku. Není žádný problém se dostat ven z vlaku – zaměstnanci přistaví rampu.</p> <p>Metro – byly zde jezdící schody pro voříčky. Všude v Londýně byl transport výborný, dalo se dostat všude.</p>
Přístupnost restaurací			
√ - √√	√√	√√	√√√
<p>Všechny restaurace v blízkosti hotelu měly schody vedoucí k hlavním dveřím. Některé restaurace byly v podzemním podlaží. Je třeba hledat restaurace s vhodným</p>	<p>Většina restaurací, které jsme navštívili, byly přístupné. (nebyly úplně bez bariér, ale handicapovaný na vozíčku byl schopen se pohybovat sám nebo s pomocí ostatních)</p>	<p>Větší restaurace byly přístupné i pro vozíčky. Mnoho z nich bylo umístěno v podzemním podlaží.</p>	<p>Množství velkých restaurací s možností volného pohybu uvnitř.</p>

přístupem. Takové restaurace najdete hlavně v obchodních centrech.			
Přístupnost toalet			
√ - √√	√√	√	√√√
Nevšimli jsme si žádných toalet přístupných pro handicapované. Je třeba následovat ukazatele, ty Vás tam zavedou. Dostatek přístupných toalet byl v obchodních centrech.	Přístupné toalety jsme našli v obchodních centrech, ve veřejných budovách a školách. Na ulici jsme neviděli žádné ukazatele na toalety pro handicapované.	Restaurace měly toalety s přístupem pro vozíčkáře. Nicméně nebyly v hotelu. Nová obchodní centra měly přístupné toalety.	Hotel a restaurace měly toalety i pro handicapované.
Znalost cizích jazyků lidí žijících v této zemi – jak se můžeme sami dorozumět?			
√√	√√√	√	√√
Většina lidí, které jsme potkali, mluvili anglicky. Neměli jsme žádné vážné komunikační potíže.	Lidé mluvili velmi dobře anglicky.	Občas byl problém se dorozumět v angličtině	Naši učitelé a studenti neumí anglicky, takže jsme s tím někdy měli potíže
Další důležité informace pro tělesně postižené cestující			
	√√√	√√√	
	Lidé jsou velmi nápomocní, když je požádáte o pomoc, nemusíte ani žádat a oni pomohou. Na druhou stranu jsou konzervativní a ne příliš upovídaní.	Velmi nápomocní lidé ochotni pomoci. Našli se i tací, kteří jen koukali na naši skupinu, ale většina byla velmi ochotná.	

Souhrn informací o zemi

Česká republika

Souhrn:

- **Vysoké obrubníky na ulicích, ulice z dlažebních kostek**
- **Přístupná velká obchodní centra**
- **Přístupné restaurace ve velkých obchodních centrech**
- **Přístupné toalety v obchodních centrech**
- **Veřejná doprava povětšinou složitá na nástup, je třeba počkat pro speciální nízkopodlažní spoje – vyhledejte si je v jízdním řádu autobusů, trolejbusů a tramvají**
- **Vlaky jsou těžce přístupné – je třeba požádat poskytovatele služeb o potvrzení možnosti cesty – je třeba poskytovateli zavolat dopředu**
- **Většina lidí aspoň trochu mluví anglicky**

Finsko

Souhrn:

- **Přístupné chodníky**
- **Všechny tramvaje jsou přístupné**
- **Přístupné jsou moderní centra a obchodní centra**
- **Přístupné toalety v obchodních domech**
- **Přístupné restaurace v obchodních centrech**
- **Velmi dobrý stupeň mluvené angličtiny mezi lidmi**
- **Lidé jsou velmi nápomocní, ochotni pomoci**

Turecko

Souhrn:

- Obvykle nejsou k dispozici snížené chodníky, jsou jen hlavní se sníženou rampou
- Některé autobusy jsou přístupné pro handicapované na vozíčku, mají ale ve zvyku zastavovat dále od chodníku
- Přístupné obchody jsou hlavně v obchodních centrech
- Přístupné restaurace jsou převážně v obchodních centrech, mnoho z nich je umístěno v podzemním podlaží (mnoho z nich)
- Přístupné toalety v nových obchodních centrech (obvykle ne na tradičních místech)
- Složitě dorozumět se v anglickém jazyce
- Velice nápomocní lidé vždy ochotni pomoci

Velká Británie

Souhrn:

- Projít si na vozíčku historická místa je obtížné (York), příjemné to ale naopak bylo v modernizovaných centrech (Londýn)
- Moderní obchody s přístupným vstupem dovnitř, tradiční obchody mají schody
- Skvěle organizovaná vlaková doprava – mobilní, světelné rampy vyjíždějící dovnitř a ven
- Přístupné metro v Londýně
- Množství přístupných restaurací s toaletami pro handicapované
- Někdy bylo těžké porozumět jednotlivým anglickým dialektům

3.2 Z pohledu osob s poruchami učení

Česká republika	Finsko	Turecko	Velká Británie
			
Veřejná doprava			
VVV	VVV	VVV	VVV
<p>Bylo dobré, že hlášení na nádražích bylo jak českém, tak anglickém jazyce.</p> <p>Vlaky byly vynikající. Velmi levné a velice čisté. Nápomocný personál.</p>	<p>Bylo dobré, že hlášení na nádražích bylo jak českém, tak anglickém jazyce.</p> <p>Vlaky byly vynikající. Velmi levné a velice čisté. Nápomocný personál.</p>	<p>Bylo dobré, že hlášení na nádražích bylo jak českém, tak anglickém jazyce.</p> <p>Vlaky byly vynikající. Velmi levné a velice čisté. Nápomocný personál.</p>	<p>Bylo dobré, že hlášení na nádražích bylo jak českém, tak anglickém jazyce.</p> <p>Vlaky byly vynikající. Velmi levné a velice čisté. Nápomocný personál.</p>
Procházka městem			
VV	VV	VV	VV
<p>Nezaznamenali jsme žádné potíže během prohlídky města.</p>	<p>Nezaznamenali jsme žádné potíže během prohlídky města.</p>	<p>Nezaznamenali jsme žádné potíže během prohlídky města.</p>	<p>Nezaznamenali jsme žádné potíže během prohlídky města.</p>
Ubytování			
VV	VVV	VVV	VVV
<p>Studentům připadaly strašidelné staré domy, báli se senzorů pohybu a některé zámky na dveřích jim přišly složité</p>	<p>Skvělé a pohodlné ubytování. Nedostatek pořádných skříní.</p>	<p>Hotel byl jednoduše přístupný. Pokoje byly prostorné a velké. Kartu místo klíče bylo snadné použít. Výtah byl bezpečný.</p>	<p>Studentům se hotel líbil. Pokoje byly čisté. Všichni pracovníci byli nápomocní. Bylo to blízko do centra města a hotel byl přístupný. Snídaně nebyla zahrnuta v ceně za noc v hotelu.</p>
Doprava			
VV	VVV	V	VVV
<p>Několikrát řidiči nedávali pozor na chodce</p> <p>Návštěvníci z UK museli pamatovat na fakt, že se jezdí na opačné straně.</p> <p>Přechody pro chodce neposkytovaly dostatek času na přechod vozovky, ale líbil se nám tikavý zvuk, který vydávaly.</p> <p>Některé obrubníky byly velmi vysoké a bylo těžké na ně stoupnout.</p>	<p>Ne příliš hustá doprava, semaforey – snadné přejít cesty.</p>	<p>Dejte pozor na provoz při přecházení přes cestu. Auto nemusí respektovat semaforey. Provoz může působit zmateně a jezdí se rychle. Hlavní ulice působily velmi hlučně a hlasitě.</p>	<p>Řidiči brali ohledy na chodce, jezdí se na opačné straně. Museli jsme dávat pozor na auta, protože jsme zvyklí se při přecházení ulice rozhlížet na druhou stranu. Řidiči byli zdvořilí.</p>

Cizí měna			
√√	√√√	√√	
Naši mladí členové neměli mnoho možností pracovat s českou měnou. Při přípravných setkáních byla vysvětlena hodnota korun proti librářm, ale bylo těžké to pochopit. Potřebovali pomoci při přepočítávání cen zboží.	Ve Finsku je možné platit eury, bylo tedy jednoduché s tímto faktem pracovat. Pro Čechy bylo vcelku drahé se po Finsku pohybovat.	Studenti zvládli pochopit hodnotu turecké měny, byl jim prodavači dán čas pro nákup a zaplacení. Pochopit hodnotu peněz bylo náročné.	Studenti zvládli pochopit hodnotu anglické libry, byl jim prodavači dán čas pro nákup a zaplacení. Pochopit hodnotu peněz bylo náročné.
Plánovaný program			
√√	√√√	√√	√√
Mohlo být více času pro překládání, vysvětlování situací studentům. Dobře organizované.	Program byl dobře připravený.	Program byl dobře naplánován a proveden. Na konci týdne byli studenti unavení a zažívali frustraci z častého čekání. Mohlo být více času pro překládání.	Mohlo být více aktivit, student se někdy nudil (Odpověď z UK: původně jsme plánovali mnohem více aktivit, ale bylo nám řečeno, že je jich příliš a studenti by byli unavení, nebo byly příliš drahé, takže jsme zúžili to, co jsme původně chtěli nabídnout). Plány byly nedostatečné. Pracovníci centra neměli dost zkušeností k projektu. Návštěva jiných druhů škol byla ale velmi příjemná.
Jazykové dovednosti studentů – jak to udělat, aby jim ostatní rozuměli?			
√√	√	√	√√
Cizí jazyk může být výzvou, jelikož komunikačním jazykem není angličtina	Jazyková bariéra, jelikož naši studenti neměli dobrou úroveň angličtiny a finšsky neuměli vůbec. Komunikovali se skrze vedoucího skupiny.	Jasná jazyková bariéra.	Cizí jazyk může být výzvou, jelikož komunikačním jazykem není angličtina. Naši studenti neumí anglicky, čili jsme občas měli problém.
Znalost cizích jazyků obyvateli dané země – jak to udělat, aby nám rozuměli?			
√√	√√√	√√	√√√
Neměli jsme žádný problém s komunikací v České republice. Většina lidí mluvila trochu anglicky.	Velmi dobrá úroveň hovorové angličtiny mezi lidmi.	Někdy jazyková bariéra. Lidé v oblasti služeb (např. Hotel) mluví anglicky.	Pro studenty jazyková bariéra.

Souhrn informací o zemi

Česká republika

Souhrn:

- Hlášení vlaků také v anglickém jazyce, pohodlné vlaky
- Staré hotely mohou mít těžce otevíratelné zámky na dveřích
- Auta ne vždy dávají přednost chodcům
- Pro osoby s poruchami učení je složité porozumět hodnotě cizí měny
- Většina lidí umí trochu mluvit anglicky

Finsko

Souhrn:

- Jednoduchá orientace ve městě díky značkám (na letišti, v centru města)
- Přístup do města tramvají, také trajekt se používá jako dopravní prostředek
- Dobře organizovaná doprava, nebyl problém přejít ulici na přechodu
- Hlavní město bylo nečekaně malé
- Obyvatelé mluvili velmi dobře anglicky
- Velmi ochotní lidé, nápomocní

Turecko

Souhrn:

- Složitě se zorientovat během cestování (letišť, autobusové zastávky, taxi) zejména pro množství lidí, mnohem snazší s pomocí místních lidí
- Opatrně zejména v husté dopravě (ulice jsou hlučné a mohou působit zmateně)
- Jednoduchá struktura města
- Těžké pochopit hodnotu cizí měny pro osoby s poruchami učení
- Složitě, aby mi druzí rozuměli v angličtině
- Lidé v oblasti služeb hovoří trochu anglicky
- Velmi nápomocní lidé, vždy ochotni pomoci

Velká Británie

Souhrn:

- Dobře organizovaná doprava – stačí následovat značky. Nebylo potřeba žádat o pomoc.
- Jednoduchá struktura města (York)
- Řízení na opačné straně – opatrně při přecházení ulice, zdvořilí řidiči.
- Těžké pochopit hodnotu cizí měny pro osoby s poruchami učení
- Někdy těžké porozumět anglickým nářečím – žádejte lidi, aby mluvili pomaleji

4.

**Zážitky zástupců
cílové skupiny –
poznámky a
reakce z každé
cesty a
projektového
meetingu**

4. Zážitky zástupců cílové skupiny – poznámky a reakce z každé cesty a projektového meetingu

Anglie – York, Leeds, Londýn:

- Naučil/a jsem se anglicky
- Bylo těžké rozumět a mluvit anglicky
- Cítím se dospělejší
- Víím, co dělat, když jsem na letišti
- Mám odvahu mluvit anglicky
- Naučil/a jsem se, jak komunikovat s lidmi, které neznám
- Jsem teď nezávislejší
- Naučil/a jsem se samostatně nakupovat a používat cizí měnu
- Naučil/a jsem se samostatně se pohybovat po Yorku
- Více věřím své prostorové orientaci
- Získal jsem sebedůvěru cestovat bez rodičů
- Nejlepší byla návštěva Londýna, disco, setkání se starostou, restaurace a lokální jídlo, nakupování
- Pro vozíčkáře bylo složité používat chodníky v Yorku, ne ale v Londýně.
- V Yorku bylo nakupování příjemné, obchody tam nemívají schody. Na druhou stranu Londýnské obchody mají u vchodu často schody.
- Bylo úžasné poslouchat pouliční muzikanty, to jsme si moc užili.
- Naše ulice jsou obvykle plné psů a koček, v Anglii jsme ale žádné neviděli. V Yorku nás překvapila kachní rodinka jdoucí spolu po ulici. (reakce z Turecka)
- Bylo velmi příjemné mít v Yorku k dispozici domeček se zahradou a v Londýně jsme viděli mnoho historických budov, bylo to velmi působivé.
- V Anglii nám nechutnaly snídaně protože jejich chutě se od těch našich velmi liší.
- Londýnské kolo bylo impozantní, ale bohužel jsme se do něj nedostali, což nás velmi zklamalo.
- Velmi zajímavé v Anglii bylo řízení aut na levé straně – díky tomu jsme se dostali do menších potíží, když jsme se pokoušeli přejít ulici. V obou městech bylo spousta semaforů a křižovatek. To bylo dobré pro chodce.
- Zapůsobilo na nás chování řidičů, hlavně, když jsme se pokoušeli přejít, vždy hned zastali auto.
- Moc se nám líbily červené dvoupatrové autobusy.
- Problematická letištní doprava s Jet2Jet společností – nebyli připraveni na invalidní vozíčky, ačkoliv dostali veškeré informace, které žádali
- Díky nohu, že problem s elektrickými vozíčky byl pouze po cestě do Leedsu a ne zpátky, protože bych si s touto situací už nedokázal/a poradit

- Všechny autobusy, které jsme v Leedsu viděli, měli symbol handicapovaných osob
- Cesta vlakem byla úžasná – nemuseli jsme dopravní společnosti říkat nic dopředu. Prostě jsme přišli, koupili si lístky a nastoupili do vlaku.
- York byl nádherný, líbilo se nám centrum a anglický čaj s buchtami
- Nebylo jednoduché cestovat ve skupině s 5ti vozíčky – v případě změny v řádu je velmi těžké zorganizovat náhradní plán

Finsko - Helsinky:

- Myslel/a jsem si, že je ve Finsku tepleji
- Výukové metody jsou efektivní a spolupráce s nemocniční částí je velmi dobrá. Společná práce s instituty může být do budoucna prospěšná a efektivní.
- Pochopil/a jsem, že vzdělávací proces pro handicapované musí být detailně připraven
- Ano, získal/a jsem novou inspiraci pro svou práci a aktivity, které poskytujeme. Studenti měli možnost zažít naprosto jiný přístup vůči handicapovaným (ve srovnání s naší situací)
- Užili jsme si přírodní park a museum přírody, workshop se studenty.
- Informace o Helsinkách (exkurze)
- Exkurze do audiovizuálních tříd – hlavně do studia
- Přístup učitelů vůči žákům
- Studené počasí mi vlezlo až pod kůži. Finská sauna skvěle pomohla.
- Šedé a černé oblečení v ulicích – jako velká změna se někdy objevila tmavě zelená barva
- Velmi praktický přístup k používání věcí – ničím nebylo plýtváno
- Všechny tramvaje měly sníženou podlahu – tím pádem jsme neměli žádné problémy dostat se dovnitř nebo ven a kamkoliv po městě i na vozíčku
- Nízké chodníky, pohyb po centru na vozíčku byl jednoduchý, ale v zimě bylo vše složitější
- Milí lidé – hodní a nápomocní, i když se o nich říká, že jsou konzervativní
- Nádherné museum přírody uvnitř budovy
- Viděli jsme polární záři, ale jen v muzeu
- Úžasný přístup k učení handicapovaných osob. Je zřejmé, že se vláda snaží najít práci všem.
- Zdravé jídlo a oběd jsme jedli už v 11 hodin
- Na to, že jsou Helsinky hlavním městem, jsou docela malé
- Ochutnali jsme zde speciální druh ovoce z Laplandu, vypadalo jako oranžová ostružina – bylo vynikající
- Zažili jsme zde zvláštní věc – trajekt je součástí veřejné městské dopravy. Nemuseli jsme si kupovat žádné speciální lístky.
- Zdá se, že lidé zde mají velmi blízko k přírodě – jídlo se prodává sezónní, mají velký respekt k přírodě a přírodním materiálům, ničím neplýtvají
- Lidé ve Finsku se dožívají vysokého věku

Česká republika – Praha, Ostrava:

- Bylo těžké se seznámit s novými lidmi.
- Rád/a bych býval/a více nakupoval/a.
- Ne vždy jsem rozuměl/a tomu, co bylo řečeno.
- Naučil/a jsem se jak samostatně nakupovat a použít cizí menu.
- Potkal/a jsem nové lidi.
- Zamiloval jsem se do nádherné dívky.
- Klidně bych zůstal/a navždy! Bylo to dobrá zkušenost!
- Bylo to poprvé, co jsem byl/a v zahraničí bez rodičů.
- Naučil/a jsem se jednat s novými lidmi a v hotelu.
- Nejlepší byla cesta letadlem a výlet do Ostravy, den v pracovním centru, disko a jídla, prohlídka města, zoo a procházky za slunečného počasí.
- Bylo skvělé jít na nové místo a poznat jak lidé žijí.
- Češi byli velmi příjemní. Líbila se nám Hanka, ta dobrovolnice. Měla ráda stejnou hudbu jako my.
- Trochu jsem se bál/a v letadle na cestě tam, po cestě zpět už mi bylo fajn.
- Vlak z Prahy do Ostravy byl skvělý.
- V Praze jsem poprvé plul/a na lodi.
- V Ostravě jsem měl ten nejlepší burger.
- Líbil se nám bar/kavárna kousek od hotelu. Měli tam akvárium a v něm Nema.
- Zoo bylo trochu smutné. Lev byl sám a vypadal v depresi.
- Nebylo mi po cestě špatně, což byl bonus pro nás pro všechny.
- Nebylo mi smutno.
- Byl/a jsem hrdý/á na to, jak vše zvládám bez mámy.
- Někdy byl problém najít jídlo, které by vyhovovalo všem, zejména veganské jídlo.
- Byli jsme smutní z tolika handicapovaných lidí a jak jsou odloučeni od ostatních na kraji města. Bylo by lepší, kdyby mohli být více součástí ostravské komunity s podporou bydlení, dobrovolnictví, kdyby mohli získat pracovní zkušenosti a nebo dokonce vydělávat peníze. I když jste připraven na samostatný život, stěhujete se jen do jiného domu ve městě. Centrum by se mělo snažit spojit lidi více do komunity a strhnout bariéry.
- Technologie – neviděli jsme v centru žádnou elektroniku, počítače nebo hlasovou výpomoc. Byli by užitečnými pomocníky obzvláště pro němé.
- Poznali jsme nové lidi. Vlaky byly velmi příjemné.
- Hotel byl velmi příjemný. Bylo pro nás dobře, že byl přímo v centru. Bylo tam mnoho diskoték. Byli jsme šťastní, když jsme tam šli. Bylo úžasné vidět Ostravu z věže.

- Sledovali jsme loutkové představení v Ostravě. Bylo to velmi zajímavé, ale krátké.
- Měli jsme velmi mnoho aktivit s jinými lidmi, kteří byli velmi nápomocní.
- Bylo příliš mnoho aktivit v centru. Dělali jsme puzzle z vlajek. Zavřeli nám oči a ptali se nás – co to bylo? To bylo velmi zajímavé.
- S našimi novými přáteli jsme hráli stolní tenis. Poté jsme soutěžili s jinými účastníky, ale byli jsme naštvaní, protože jsme nevyhráli.
- Připravili pro nás concert kapely. Později jsme si s kapelou zahráli a s ostatními účastníky tancovali. Chovali se k nám slušně.
- Navštívili jsme muzeum techniky. Bylo zde velmi mnoho zajímavých věcí. Hráli jsme si tam s hračkami a nafotili spoustu fotek.
- Navštívili jsme Prahu, což je úžasné místo. Bylo tam tolik tramvajových a vlakových tratí, kolik jsem ještě před tím neviděl/a.
- Viděli jsme velmi zajímavý Pražský orloj, bylo fajn se na to dívat. Navštívili jsme Karlův most a památky.
- Bylo tam mnoho historických budov a líbily se nám. Veškeré jídlo bylo dobré a hotel v Praze byl příjemný.
- Po tomto výletě jsem se chtěl/a naučit anglicky.

Turecko – Izmir, Istanbul:

- Bylo těžké rozumět ostatním.
- Naučil/a jsem se jednat na letišti.
- Naučil/a jsem se cestovat sám/sama.
- Naučil/a jsem se cizí menu, bylo náročné pochopit hodnotu cizí měny.
- Žasl/a jsem nad provozem v Turecku.
- Nejlepší bylo nakupování, psi a kočky na ulicích, hotel a to, že jsme byli spolu.
- Den ve škole: pečení v průběhu workshop, hry, keramický workshop.
- Určitě se chceme do Turecka vrátit.
- Rádi jsme večeřeli na ulici – zejména kebaby.
- Nelíbily se nám toulavé kočky, které se snažili žebrať jídlo.
- Líbili se nám psi, kteří leželi a spali na ulici uprostřed chodníku.
- Porozumět cizí měně bylo trochu složité.
- Zažili jsme skvělý den ve škole. Všichni byli přátelští. Líbili se nám hry, keramika, nádherná zahrada, bubnování. V této škole jsme měli nejlepší jídlo z celého pobytu v Turecku.
- Je zde velmi silný a rychlý provoz. Auta nezastavují u přechodů pro chodce a pořád troubí.
-

- Před tím jsem letěl/a pouze jednou, takže jsem se trochu bál/a. Moc se mi to líbilo – byla to jedna z nejlepších věcí na celém výletě.
- Rád jsem spolubydlel/a s L. Stali se z nás dobří přátelé.
- V Turecku je pár zvláštních věcí jako např. pití čaje ze sklenice bez mléka. Některé záchody jsou velmi zábavné. (reakce z Británie)
- Nikdy jsme neviděli tolik svatebních salónů! V naší ulici jich bylo okolo 20 spolu se zhruba 20 hudebninami.
- Nakupování na trzích. Podařilo se nám usmlouvat nižší ceny a koupili jsme pár dobrých dáreků domů. Zboží bylo velmi levné.
- Výlet byl akorát dlouhý a skupina byla akorát velká. Bylo to perfektní.
- Hodně lidí a aut téměř pořád, téměř v každém městě (Istanbul, Izmir)
- Překážky na chodnicích a při dopravě, ale místní jsou vždy ochotni pomoci
- Žádný stres mezi lidmi na ulicích, i když jsou zaplněné
- Skvělé jídlo – zdravý Ayran (slaný mléčný nápoj) a velmi chutné sladkosti
- Slunečné a teplé klima – jejich zima je jako naše léto, když je škaredé počasí (Česká republika)
- Velmi nápomocní lidé vždy ochotní posunout židle v restauraci nebo umožnit více prostoru pro průjezd vozíčku na ulici
- Strmé a kluzké mramorové rampy – vypadají skvěle, ale když jsou mokré, jsou kluzké a mohou být nebezpečné